

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет медичний
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

 Світлана КАТЮЖИНСЬКА

« »

2022 р.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Факультет, курс Медичний

Рівень вищої освіти: третій (Доктор філософії)

Навчальна дисципліна Управління проектами в системі охорони здоров'я
(назва навчальної дисципліни)

Затверджено:

Засіданням кафедри менеджменту охорони здоров'я
Одеського національного медичного університету

Протокол № 2 від "29" серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Олена РУДІНСЬКА _____

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Розробники:

завідувач кафедри, к.е.н., доц. Рудінська Олена Володимирівна
професор кафедри, д.е.н., доц. Борщ Вікторія Ігорівна
професор кафедри, д.е.н., проф. Мартинюк Олена Анатоліївна

Змістовий модуль 1.

Системний підхід в управлінні проектною діяльністю в закладах охорони здоров'я

Тема 4. Маркетингові стратегія дослідження та планування процесів розробки і впровадження проектів в охороні здоров'я

Загальна мета. Вивчення особливостей планування життєвого циклу проекту як процедури управлінського вибору. Визначення послідовності робіт, сутності календарного планування, сіткового планування, через побудову графіків та діаграм. Визначення системи PERT та CRM. Збір, обробка та аналіз даних з метою зменшення ризику і невизначеності, що супроводжує прийняття маркетингових рішень. Дослідження охоплюють аналіз ринку, конкурентів, споживачів, ціни, внутрішній потенціал підприємства і багато іншого. Інформаційне забезпечення дослідницького процесу ґрунтується на евристичних та практичних дослідженнях, з урахуванням інформації науково-практичного характеру, та ресурсів вторинної та третинної інформації.

Основні поняття:

Поняття фокус-група. Опитування як метод збирання первинних даних. Переваги та недоліки власного дослідницького відділу. Інструменти маркетингового дослідження. Суть, цілі і принципи маркетингового планування. Експерименти маркетингової діяльності в різних сферах. Принципи, які потрібно використовувати при плануванні своєї маркетингової діяльності. Організація робіт на етапі розробки проекту. Загальна послідовність проектного аналізу. Поняття фокус-група. Поняття бізнес-план. Поняття WBS-система. Маркетингова політика. Методи експертиза проекту: метод критичного шляху (CPM); метод оцінки і аналізу програм (PERT); метод графічної оцінки і перегляду планів (GERT); метод критичних ланцюгів (CCM); діаграма Ганта.

План

1. Організація робіт на етапі розробки проекту.
2. Загальна послідовність проектного аналізу.
3. Складові системи планування проекту. Основні та допоміжні процеси планування.
4. Методологічні підходи до планування проектів (принципи планування проектів). Зміст концептуального, стратегічного та тактичного планування.
5. Схеми управління проектами.
6. Сутність сіткового та календарного планування. Поняття та доцільність розробки сіткового графіка.
7. Методи календарного шанування.
8. Основні принципи побудови та відмінності стрілчастих графіків та графіків передування.
9. Побудова умовних діаграм.
10. Система PERT.
11. Методологія обчислення параметрів сіткового графіка: ранніх та пізніх строків початку і закінчення, визначення критичного шляху, критичних та некритичних робіт, запасу часу по некритичних роботах.

Питання до самостійного заняття, які мають бути обговорені

1. Організація робіт на етапі розробки проекту. Загальна послідовність проектного аналізу.
2. Поняття ефективності проекту. Оцінка ефективності проектів.
3. Опишіть принципи оцінки ефективності проектів.

4. Опишіть основні показники ефективності проектів (чиста теперішня вартість, внутрішня норма доходності, строк окупності, індекс прибутковості).
5. Опишіть складові системи планування проекту.
6. Опишіть поняття «планування проекту» та основна мета планування.
7. Опишіть основні та допоміжні процеси планування.
8. Визначте методологічні підходи до планування проектів (принципи планування проектів).
9. Опишіть зміст концептуального, стратегічного та тактичного планування.
10. Опишіть в чому полягає сутність аналізу альтернативних варіантів проекту.
11. Визначте що слід відносити до основної діяльності за проектом.
12. Опишіть які підходи використовують у практиці проектного аналізу.
13. Опишіть на які шість фаз розподіляють життєвий цикл проекту?
14. Опишіть чим може бути обумовлена ідея проекту.
15. Назвіть причини відхилення варіантів проекту від плану.
16. Опишіть для чого потрібна комерційна експертиза проекту.
17. Опишіть для чого потрібна технічна експертиза проекту.
18. Опишіть для чого потрібна екологічна експертиза проекту.
19. Опишіть для чого потрібна соціальна експертиза проекту.
20. Опишіть для чого потрібна фінансова експертиза проекту.

Тести:

1. Календарне планування — це:
 - а) складання й коригування термінів виконання комплексів робіт за роками та кварталами і визначення потреби у ресурсах для кожного етапу робіт;
 - б) складання й коригування робіт із деталізацією завдань на місяць, тиждень або добу;
 - в) складання й коригування розкладу виконання робіт, згідно з яким роботи, які виконуватимуть різні організації, взаємоузгоджуються в часі з урахуванням можливостей їх забезпечення матеріально-технічними та трудовими ресурсами;
 - г) вірна відповідь відсутня.
2. Який із перерахованих типів оцінки календарного плану не використовується для аналізу можливості реалізації проекту:
 - а) інтегральна оцінка надійності;
 - б) екологічна оцінка;
 - в) ресурсна оцінка;
 - г) економічна оцінка.
3. Для аналізу економічних та фінансових можливостей проекту на стадії планування необхідно:
 - а) оцінити наявність ресурсів для всіх робіт;
 - б) оцінити вартість операцій залежно від тривалості їх виконання, і отриману інформацію використати для аналізу можливостей реалізації проекту;
 - в) розглянути альтернативні методи реалізації проекту;
 - г) вірні відповіді б) та в).
4. Який із поданих критеріїв не використовується з метою оптимізації календарного плану:
 - а) мінімальна тривалість виконання проекту;
 - б) мінімальна вартість та максимальне використання власних ресурсів;
 - в) максимальна зайнятість у період економічного спаду;
 - г) максимальна задоволеність замовника.

5. Сіткове планування - це:

- а) одна з форм графічного відображення змісту робіт і тривалості виконання планів та довгострокових комплексів, проектних, планових, організаційних та інших видів діяльності підприємства, яка забезпечує оптимізацію на основі економіко-математичних методів та комп'ютерної техніки;
- б) планування, що передбачає доведення до підрозділів і без посередніх виконавців тематики та номенклатури робіт із підготовки виробництва, проведення необхідних розрахунків з обсягу робіт, складання графіків виконання останніх;
- в) вірна відповідь а) та б);
- г) вірна відповідь відсутня.

Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом поза аудиторної роботи здобувача навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу і завершується складанням заліку.

Мета ІНДЗ. Самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань здобувача з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Зміст ІНДЗ. ІНДЗ – це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних та семінарських занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

Обсяги ІНДЗ коливаються від 10-15 сторінок А4. Робота виконується на одній стороні аркуша стандартного формату. Верхній і нижній край аркуша форматуєся полями розміром 20 мм., ліворуч 25 мм., праворуч 15, рекомендується шрифт 14, інтервал - 1,5. Усі аркуші повинні бути пронумеровані. Кожне питання в тексті повинен мати заголовок у точній відповідності з найменуванням у плані-змісті. Обов'язково коротка презентація на практичному занятті із демонстраційними матеріалами в Microsoft PowerPoint або Microsoft Word н на 5 хв.

Підготовка доповідей та коротких повідомлень на дискусійні питання згідно переліку тем.

Теми доповідей, рефератів:

1. Розкрийте зміст процесу планування проекту в закладах охорони здоров'я.
2. Дайте характеристику основним та допоміжним процесам планування проекту в закладах охорони здоров'я.
3. Розкрийте структуру розділів плану проекту в закладах охорони здоров'я, дайте їм змістовну характеристику.
4. Розкрийте відмінності між майстер-планом проекту і базовим планом для проектів в закладах охорони здоров'я.
5. Дайте визначення системі планів, що використовується у проектній діяльності в закладах охорони здоров'я.
6. Розкрийте зміст кожного виду плану, що входить до системи планування проектної діяльності в закладах охорони здоров'я.
7. У чому полягає сутність та особливості процесу «управління змістом» у проектній діяльності в закладах охорони здоров'я?
8. Наведіть базові завдання структуризації проекту в закладах охорони здоров'я, поясніть їх зміст та відмінності від інших галузей економіки.

9. Розкрийте сутність моделей структуризації проекту в закладах охорони здоров'я.
10. Розкрийте зміст базових підходів до процесу структуризації проекту в закладах охорони здоров'я.
11. Розкрийте особливості побудови і зміст матриці відповідальності в управлінні проектами в закладах охорони здоров'я.
12. Дайте порівняльну характеристику базовим моделям структуризації проекту в закладах охорони здоров'я.
13. Опишіть алгоритм процесу структуризації проекту в закладах охорони здоров'я.
14. Опишіть особливості планування маркетингу в різних закладах охорони здоров'я
15. Визначення та бізнес-процеси структуризації проекту в закладах охорони здоров'я
16. Опишіть значення та кількість рівнів для правильної структуризації проекту в закладах охорони здоров'я ?
17. Чим відрізняється структуризація проекту від схеми декомпозиції робіт проекту (WBS) для закладів охорони здоров'я.
18. Опишіть необхідність та/або потреби які можуть виникнути для кодування проекту в закладах охорони здоров'я.
19. Опишіть методики управління проектами, в закладах охорони здоров'я, які прийшли від компаній, що займаються розробкою програмного забезпечення.
20. У чому полягає відмінність Scrum- та Kanban-методології для закладів охорони здоров'я.
- 21.

Методичні вказівки по проведенню самостійного заняття викладачем:

Перевірка рівня готовності слухачів до заняття здійснюється шляхом усного або письмового (два питання в кожному варіанті) опитування. Додатковим завданням є тестове. Це надає можливість виставити слухачам поточну відмітку.

Обговорення теоретичних питань здійснюється в декілька етапів:

- 1) слухачі ставлять викладачу запитання щодо складних положень лекційного матеріалу;
- 2) викладач підводить аудиторію до висування питань, які не були висвітлені під час лекції;
- 3) заслуховуються та обговорюються доповіді;
- 4) аналізуються окремі випадки (кейси). Наприкінці заняття здійснюється підведення підсумків заняття, оцінювання участі слухачів у семінарі (якщо опитування було усним).

Список рекомендованої літератури.

Основна:

1. Андрієнко О. Управління проектами в бізнес-об'єднаннях малих і середніх підприємств: посібник Київ: 2017. 77 с.
2. Блага Н. В. Управління проектами: навч. посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3870/1/%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D0%B0%20%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%94%D0%BA%D1%82%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf>
3. Бирюков В.С. «Системы менеджмента качества и аудит в учреждениях здравоохранения (теория и практика индустриализации медицинской деятельности)». 2016. Київ: Освіта України. 334 с. ISBN 978-617-7241-74-3.

4. Буріменко Ю. І., Галан Л. В., Лебедева І. Ю. та ін. Управління проектами: навч. посіб. /за ред. Ю. І. Буріменко. Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2017. 208 с.
5. Лехан В.М. Управління змінами в системі охорони здоров'я України: історія та уроки пілотних регіонів: навчальний посібник / В. М. Лехан, Л. В. Крячкова, В. В. Волчек. – Дніпропетровськ, 2016. - 53 с.
6. Методика розрахунку вартості послуги з медичного обслуговування. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1075
7. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: електронний навчально-методичний посібник / В.І. Борщ, О.В. Рудінська, Н.Л. Кусик. Одеса: ОНМедУ, 2022. (укр. та англ. мовами)
8. Микитюк П. П. Управління проектами: Навч. пос.. Тернопіль, 2014. 270 с. http://dspace.wunu.edu.ua/retrieve/19680/03_%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf.
9. Петрович Й.М., Новаківський І.І. Управління проектами: підручник Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 396 с.
10. Управління проектами та ризиками: Навчальний посібник. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 196 с.

Додаткова:

1. Бушуев, С.Д. Управление проектами: Основы профессиональных знаний и система оценка компетентности проектных менеджеров: (National Competence
2. Когон К. Управління проектами /Кори Когон, Сюзетт Блейкмор, Джеймс Вуд//, 2018. 240 с. Интернет ресурс: <https://www.yakaboo.ua/upravlenie-proektami-1639980.html>
3. Менеджмент та адміністративне управління: навчальний посібник /О.А. Мартинюк, Н.І. Серебрянникова. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 540 с. (31,39 д.а.).
4. Мартинюк О.А. Курдибанська Н.Ф. Впровадження системи управління якістю в медичних закладах. Причорноморські економічні студії. 2016. - №6. С. 75-79.
5. Руководство к своду знаний по управлению проектом (Руководство РМВОК) / коллектив авторов Project Management Institute, PMI. Шестое издание. Project Management Institute, 2017. 800 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: www.who.int/ru/index.html.
2. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
3. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org.
4. Медична інформаційна система: офіційний веб-сайт компанії Мед-експерт. URL: <http://medexpert.ua/ua/medichnij-zaklad/31-medichnij-zaklad/pro-rynku-v-iznoho-medychnoho-turyzmu-v-ukraini>.
5. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.
6. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
7. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
8. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.
9. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL: http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089
10. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua.
11. Health Strategy. European Commission: official web-site. URL: <https://ec.europa.eu/health/policies/background/review/strategy>.